

อนรรตน์ ศรีสุระ 2550: วิธีการจัดการดินและพืชเพื่อป้องกันการเกิดภัยการดินในพื้นที่
ปลูกมันสำปะหลัง: กรณีศึกษา โครงการหมู่บ้านมันสำปะหลังพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่าง
ยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสห
วิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
ปิยะ ดวงพัตรา, Ph.D. 140 หน้า

การวิจัยเชิงสำรวจได้มีการดำเนินการในระหว่างปี พ.ศ. 2547-2548 โดยการสัมภาษณ์
เกษตรกรที่ร่วมและไม่ร่วมโครงการหมู่บ้านมันสำปะหลังพัฒนา ในอำเภอด่านขุนทด เสิงสาง
เทพารักษ์ และครบุรี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 180 และ 120 รายตามลำดับ และผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องจากองค์กรภาครัฐและเอกชนต่างๆ จำนวน 24 ราย วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยก็เพื่อ
ศึกษาวิธีการจัดการดินและพืชเพื่อป้องกันการเกิดภัยการดินในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของ
เกษตรกรที่ร่วมและไม่ร่วมโครงการหมู่บ้านมันสำปะหลังพัฒนา และรวมทั้งข้อคิดเห็นของ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการหมู่บ้านมันสำปะหลังพัฒนา มีผลอย่างสำคัญ
ที่ทำให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังโดยใช้วิธีการจัดการดินและพืชที่เหมาะสมกว่า หรือมีการปฏิบัติ
มากกว่าเกษตรกรที่ไม่ร่วมโครงการฯ ทั้งนี้เพราะเกษตรกรที่ร่วมโครงการฯ ได้รับการสนับสนุน
จากองค์กรภาครัฐมากกว่า ทั้งทางด้านความรู้ต่างๆ จากการฝึกอบรม การศึกษาดูงานและอื่นๆ
โดยเฉพาะวิธีการจัดการดินและพืชและปัจจัยการผลิต ซึ่งวิธีการจัดการดินและพืชที่เกษตรกร
ยอมรับว่าเหมาะสมหรือนำไปปฏิบัติกันมากก็คือ การปลูกหญ้าแฝก การเตรียมดินโดยการไถ
ขวางแนวลาดชันของพื้นที่ การปลูกพืชปุ๋ยสด และการปลูกมันสำปะหลังระยะชิด ส่วนปัญหา
และอุปสรรคที่สำคัญในทางปฏิบัติในการนำวิธีการจัดการดินและพืชไปปฏิบัติ คือ การปลูก
หญ้าแฝกไม่มีรายได้ การปลูกพืชแถบที่ไม่ใช่แฝกไม่มีรายได้ เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดมีไม่เพียงพอ
ต่อความต้องการของเกษตรกร ค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง นอกจากนั้น การเกิดภัยการดินทำให้
มันสำปะหลังให้ผลผลิตลดลง เกิดการสูญเสียหน้าดิน และทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำลง
ซึ่งสำหรับการแนะนำเพื่อให้เกษตรกรเลือกใช้วิธีการจัดการดินและพืชวิธีการใดวิธีการหนึ่ง
ที่เหมาะสมนั้น ควรแนะนำให้เกษตรกรพิจารณาถึงปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

14 ต.ค. 50